PIKKULOTTA

Työillasta v:lta 1934

» — Menestys ei riipu onnellisista sattumista, ei ajasta, ei paikasta, vaan meistä itsestämme. Siksi meidän on pyrittävä kasvattamaan itseämme jo varhaisesta nuoruudestamme asti. Tulkoon meistä siten kunnon kansalaisia, jotka eivät pelkää mitään muuta kuin menetellä väärin. Sammumatta säilyköön silmissämme nuoruuden tuli!»

(Sankaripoika Gunnar Finnerbergin puheesta tovereille)

N:o 4 - 1938

Kirje Kirjatädiltä kirjallisuusviikolla

Rakas Pikkulotta!

Sinä olet varmaankin jo ehtinyt saada elämäsi varrella itsellesi useita hyviä ystäviä. Isäsi ja äitisi, ehkä myös opettajasi ja lottatätisi tai isot siskosi ja veikkosi ovat Sinulle hyviä, avuliaita ystäviä, joita voit lähestyä pelotta ja avoimesti, uskoa heille kaikenlaiset asiasi ja saada heiltä apua ja ymmärrystä niin iloissa kuin suruissa. On turvallista omata tällaisia ystäviä. Mutta ehkä olet myös ikäistesi joukosta, toveripiiristäsi löytänyt ystäviä, joille sydämesi sykkää lämpimämmin kuin muille, siksi että tunnet voivasi uskoa heille suurimmatkin salaisuutesi, vaihtaa heidän kanssaan ajatuksia kaikista pienistä asioista ja suurista elämänkysymyksistä, jotka askarruttavat mieltäsi. Ja ennenkaikkea voit jakaa heidän kanssaan yhteisymmärryksessä nuoren elämäsi lukemattomat riemut. Tällaisen ystävän omistaminen on ihmislapselle korvaamaton elämänaarre.

Mutta, rakas Pikkulotta, oletko tullut huomaamaan, miten *kirja* voi myös olla ihmiselle hyvä, ihana ystävä ja elämänaarre? Sanon: kirja, jokainen hyvä kirja, jonka kanssa joudumme tekemään tuttavuutta elämässämme oikealla ajankohdalla. Uskopas minua, kun sanon Sinulle, että kirjasta ja sen kirjoittajasta voi tulla meille, ei ainoastaan hyvä ystävä, vaan suuri, ihana rakastettu! Onko tämä Sinusta ehkä vähän suurellista ja hymyilyttävää puhetta? Mutta se on ihan totta; sillä oletkos Sinä oikein ajatellut, että jokaisen hyvän kirjan on kirjoittanut joku ihminen, joka on monessa suhteessa paljoa suurempi kuin me tavalliset ihmiset. Hän on kokenut elämää paljon laajemmin ja syvällisemmin kuin me, hän on ajatellut merkittäviä ajatuksia ja uneksinut suuria unelmia oman kansansa ja koko ihmiskunnan hyväksi. Hän on tuntenut ihmisen tuskaa ja riemua, kärsinyt paljon ja rakastanut paljon. Siksi hänellä on meille paljon sanottavaa ja meillä häneltä opittavaa. Ja lisäksi hän on saanut Jumalalta erään Hänen suurimpia armolahjojaan: hän on taiteilija, runoilija, joka osaa sanoa sanottavansa tällä ihanalla äidinkielellämme niin sattuvasti ja sytyttävästi, että meidän on pakko seurata häntä niihin sadun ja todellisuuden ihmemaailmoihin, joihin hän meitä kuljettaa. On pakko seurata, ihailla ja ihmetellä ja oppia hänen avullaan myös lukemaan ja ymmärtämään sitä elämän suurta kuvakirjaa jonka moni sivu jäisi ehkä hämäräksi ilman näin taitavaa opasta.

Pikkulotta, nuori ystäväni, tällainen on jokainen hyvä kirja ja sen kirjoittaja. Eikö meidän kannattaisi jo nuoruudesta pitäen hakea itsellemme kirjoista ja kirjailijoista hyviä ystäviä, ihailtavia esikuvia ja rakastettavia opastajia elämäntiellä!

Mutta kuinka me löydämme tällaiset ystävät siitä määrättömästä paljoudesta kirjoja ja kirjailijoita, joita meille on nykypäivinä tarjolla? Te tiedätte, pikkulotat, jo omasta kokemuksestanne, että nykyisessä maailmassa on ihmisillä tuskin mitään niin vähän kuin aikaa. Siksi meidän ei kannata tuhlata tätä kallista aarretta tutustuaksemme edes pintapuolisestikaan kaikkeen siihen kirjallisuuteen, mitä meille on tarjona. Sillä puoletkaan siitä ei ole todellisuudessa tutustumisemme ja syventymisemme arvoista. Kuinka me voisimme sitten suorittaa kirjallisuusvalintamme? Meillä aikuisilla on siihen omat keinomme. Me olemme jo muodostaneet oman makusuuntamme ja valinneet ehkä lempikirjailijamme, joilta me kiinnostuneina odotamme uusia teoksia, sillä me tiedämme niiden aina meille jotain antavan, henkeämme ravitsevan. Ja sitten me seuraamme tarkasti aikaamme, kirjamainoksia ja kirjallisuusarvosteluja ja päätämme niiden mukaan, mihin teoksiin meidän kannattaa tutustua, mihin ei. Mutta te nuoret, tehän ette voi tehdä niin. Ja jos te nyt tahdotte järkevästi hoitaa kirjallisuusharrastuksianne ja kehitystänne siinä, niin silloin ei auta muu kuin antautua tässä asiassa edellämainittujen isompien ja kokeneempien ystävienne ohjattavaksi. Te voitte olla vakuutettuja siitä, että he katsovat tässä kuten kaikessa teidän parastanne, vaikka teistä voi asia näyttää tosin usein päinvastaiselta. Jos teillä nyt sattuu esim. olemaan joku toveri, joka saa »riihottomasti» lukea, mitä vain sattuu käsiinsä saamaan, ja hän kehuu teille jotakin kirjaa syystä tai toisesta erittäin »jännäksi» tai »kivaksi», niin tietysti te haluatte lukea juuri sen. Mutta äiti nyt sattuukin näkemään sen ja huomaa, ettei se ole vielä teidän iällenne ja kehitysasteellenne sopivaa luettavaa, ja kieltää teitä sitä lukemasta. Silloin te voitte — ainakin mielessänne — sättiä äitiä »hoopoksi» ja vanhanaikaiseksi ihmiseksi, joka ei ymmärrä ollenkaan nuorisoa ja kuinka kehittyneitä te oikeastaan olette. Mutta äiti se juuri ymmärtää asian oikean laidan ja hän tahtoo säilyttää teille tulevaisuutta varten sen ilon, minkä te olitte ymmärtämättömyydessänne itseltänne riistämässä. Sillä jos te nyt olisitte lukeneet tuon kirjan

---

Ei merkitse mitään, montako kirjaa lukee,
vaan se, montako hyvää kirjaa lukee

Kontiolahden pikkulotat ja sk.pojat tekivät retken Kolille

ymmärtämättä siitä juuri mitään tai ainakaan oikealla tavalla, niin ette te olisi sen kirjan pariin enää koskaan palanneet. Ja muutaman vuoden kuluttua voi teidän mielenne olla aivan toisella tavalla avautunut ja kypsä vastaanottamaan sitä elämän totuutta ja kauneutta, jota tuohon teokseen sisältyy. Sillä jonkun kirjan arvo ja merkitys meille voi riippua aivan ratkaisevasti siitä, että me joudumme tutustumaan siihen juuri oikealla elämänkohdalla. Silloin siitä voi muodostua meille suuri ja kaunis elämys; me voimme saada siitä todellisen ystävän, auttajan ja opastajan elämäntielle.

Tästä me huomaamme, kuinka tärkeätä on, että nuoret ihmiset antautuvat tässäkin asiassa vanhempien johdettavaksi. Onnellisia teistä ne, joilla on tällaisia opastajia! Turvautukaa luottavaisesti heihin! He voivat johtaa teitä sekä kotimaisen että koko maailmankirjallisuuden arvokkaille lähteille. He voivat osoittaa teille kullakin ikäkaudella sopivaa luettavaa, tehdä teille jo varhaisesta lapsuudesta lähtien tutuiksi ja rakkaiksi kirjoja ja kirjailijoita, joiden arvo ja merkitys meille kirkastuu vuosien mittaan, joiden muistelu vielä harmaahapsisina vanhuksina voi lämmittää meitä onnellisiin lapsuuden ja nuoruuden muistoihin yhtyneenä. Kenen mieli ei värähtäisi lämmöstä ja rakkaudesta muistellessa niitä herttaisia hetkiä, joita on vietetty satusetä Topeliuksen tai tarutäti Anni Swanin parissa! Ken ei yhä uudelleen jännittyisi niistä ankarista jännitys- ja seikkailuromaaneista, joita ahmitaan tiettynä ikäkautena herkullisimpana hengenravintona! Ken ei heltyisi muistellessaan monien koulutyttöromaanien liikuttavia ja raikkaita elämäntarinoita! Ja kenen sydän ei syttyisi paloon siitä isänmaanrakkaudesta, sankaruudesta, kärsimyksiä ja kuolemaa uhmaavasta uhrimielestä, jonka historialliset kertomukset, romaanit ja runot kuvailevat eläneen esi-isissämme ja -äideissämme! Ja kukapa ei tahtoisi seurata niitä ajatuksen, työn ja toiminnan sankareita, joita esittelevät meille oman kansamme ja koko ihmiskunnan suurten miesten ja naisten elämäkerrat! Tässä vain muutamia hajanaisia viittauksia niihin aihepiireihin, joita lasten ja nuorisonkirjallisuutemme sisältää. Totisesti se on laaja ja monipuolinen, käsitellen kaikkia hyviä ja hauskoja, kiinnostavia ja opettavia asioita maan ja taivaan välillä. Se puhuu Jumalasta, kodista ja isänmaasta, suuresta luonnosta, sen voimasta ja kauneudesta, ja pienestä ihmisestä, hänen iloistaan ja suruistaan, taisteluistaan ja voitoistaan suuren luonnon yli.

Tämä kirjojen maailma on avoinna teille, nuoret! Oppikaa jo varhain kolkuttamaan sen ovia ja etsimään niitä avaimia, jotka päästävät teidät sisälle sen ihanimpiin aarrekammioihin! Ne avaimet ovat: hiljainen, vakava harrastus ja herkkä, avoin, vastaanottava mieli. Pikkulotta, kun tiedät, mitä Sinun on luettava, on Sinun myös ajateltava, miten luet. Älä »ahmi ja hotki» kirjaasi hätäisesti päivän askareiden lomassa, vielä vähemmin lue salaa öisin silmiäsi punaisiksi ja päätäsi kivistäväksi. Älä varasta aikaa tähän tärkeään tehtävään muilta vielä tärkeämmiltä. Lue läksysi ensin, suorita askareesi, ulkoile ja urheile riittävästi, jos terveytesi ja hyvinvointisi sitä vaatii. Kun järjestät ja huolehdit tehtäväsi hyvin, jää Sinulta varmasti usein hyvää aikaa myös kirjallisuusharrastuksiisi. Silloin on tuntosi tyyni ja rauhallinen ja voit antautua avoimesti tähän mielitehtävääsi. Sillä et käytä siihen varastettua, vaan sille pyhitettyä aikaa, ja sitä vaatii juuri oikea kirjallisuudenluku. Voit vetäytyä yksinäiseen kammioosi tai paeta ehkä luonnon helmaan ja viettää ihania hetkiä suuren kirjallisuuden parissa. Anna ajatustesi avautua, tunteesi elää ja mielikuvituksesi lentää luettavan mukana! Silloin pääset sisälle sen kiehtoviin maailmoihin, sen elämä tulee elämäksesi ja ihmiset omiksesi. Ja kirjailija, suuri ihminen, tulee ystäväksesi, joka avaa Sinulle nähtäväksi henkensä aarteita ja tarjoutuu Sinulle viisaaksi ja luotettavaksi oppaaksi elämäntiellä.

Sillä, rakas Pikkulotta, elämäntie on useasti vaikea ja vaarallinen ihmisen kuljettavaksi. Mutta se on kuitenkin suuri ja ihana armolahja elävältä Jumalalta. Siksi meidän tulisi kaikissa vaiheissamme oppia kunnioittamaan ja rakastamaan elämää ja Jumalaa. Tätä rakkautta opettavat meille suuret, hyvät kirjat ja kirjailijat. Toivon hartaasti, että Sinä, Pikkulotta, haet vakavasti elämässä tällaisten ystävien seuraa.

Siinä uskossa tervehdin Sinua sydämellisesti!

Ystäväsi

Kirjatäti.

AUNE ORVOKIN SIVU

Hyvää päivää, Te kaikki Suomen pikkulotat. — Ettekö hän vain jo ehtineetkin odottaa oman lehtenne saapumista kesän jäljestä? Kun se sitten, syyskuun viime päivinä saapui, ja sen ensimmäisen lehden käänsitte, katsoivat siitä teitä vastaan pienen tyttösen kysyvät silmät. Siinä oli Aune Orvokki, teidän oma holhokkinne. Näyttää, niinkuin hän siinä vetoaisi teihin, te parempiosaiset. Eikä hän varmastikaan tee sitä suotta, sillä olen jo kuullut, mitä kaikkea te olette suunnitelleet pikku Aunenne hyväksi.

Jotakin olen minäkin tehnyt: olen käynyt pientä holhokkianne tervehtimässä. Oikeastaan olitte tekin, Suomen pikkulotat sillä matkalla edustettuina, sillä mukanani oli Pirkko-tyttöni, joka myöskin on pikkulotta. Eihän meillä vielä ollut teidän lahjojanne vietävänämme, mutta emme kuitenkaan tyhjin käsin menneet.

Oli alakuloisen harmaa lokakuun aamupäivä, kun automme pysähtyi vielä alakuloisemman, ränstyneen mökin edustalle. Savupiippukin oli kallellansa ja aivan kuin putoamassa katolta alas. Uskon, ettei teistä monikaan ole sellaista mökkiä edes kaukaakaan nähnyt, saati semmoisessa käynyt. Kun avasimme mökin matalan oven, niin ison siskonsa sylissä istuva pikku ystävänne nauraen heilutti Pirkolle kättä. Se oli teillekin hänen tervehdyksenään. Äitiä emme saaneet tavata, sillä hän oli jo aamulla lähtenyt monen kilometrin päässä olevalle kansakoululle 9-vuotiaan Anja-tytön kanssa laittamaan sisäikkunoita. Sellaisia ei äiti omassa mökissä joudu laittamaankaan, sillä semmoisia ei siinä ole olemassakaan, ja mökin seinät ovat niin hatarat, että sen raoista tuuli pääsee vapaasti puhaltamaan. Sen lattiatila on niin pieni, että teillä useimmilla on jo eteinenkin paljon suurempi. Siihen, kylmälle lattialle, paneutuvat iltaisin nukkumaan ne, jotka eivät mahdu mökin ainoaan sänkyyn. Pikku Aune saa kuitenkin kohta oman sängyn, sillä sen on hänelle luvannut eräs piirijohtokunnan täti.

Mökin lapset olivat kuitenkin reippaita ja kohteliaita ja vastailivat miellyttävästi, kun heiltä kyselin asioita. Hyvin heille mukanamme tuomat omenat maistuivat. Aune-Orvokkikin söi elämänsä ensimäisen omenan, jonka 13-vuotias Vilma-sisko hänelle raaputti. Mieluisia näyttivät hänelle, sekä isommillekin olevan ne lelut, joita Pirkko oli omistansa antanut. Pian kuitenkin meidän piti lähteä paluu-matkalle, sillä mökin ilma tuntui niin ahdistavalta. Sinne jäi mökin ovelle pikku Aune siskonsa kanssa katselemaan jälkeemme. Alakuloisina palasimme sieltä, ja mieleen jäi askarruttamaan ajatus: Kunpa ymmärtäväisivät kaikki ne Suomen lapset, joilla on hyvä ja lämmin koti ja ruokaa kyllälti, olla kiitollisia Taivaan Isälle sekä vanhemmilleen kaikesta, mitä ovat saaneet.

Kainuun täti.

Aune Orvokin äiti kirjoittaa:

Pikkulotan toimitus.

Helsinki.

Sydämellinen kiitokseni kirjeestänne, josta näin, että lupaatte ottaa meidän Aune Orvokin holhokiksenne. Kyllä on mielestäni jalo teko, johon tietysti ilolla suostun, sillä kuten tiedätte, olen niin turvaton yksin huoltamaan noita 6 orpoa, että toivon, että olisi jotakin tukea. Tunnen monasti itseni niin huonoksi ja tahtoisin, että heistä tulisi Jumalaa pelkääväisiä ja isänmaata rakastavia kunnon ihmisiä. Se oli isänkin kasvatuksen pohja ja näytti, että hän olisi ehkä paremmin onnistunut. Vaan hän on nyt poissa. Suuri on ollut suru lapsilla ja itselläni. Väsytän teitä ehkä liikaa. Pääasiahan oli Aune Orvokki. Hän on syntynyt joulukuun 27 p:nä 1937. On siis 8 kk. On nykyään aika riski ja lihava tytön typykkä, ryömii yli pirtin. On ollut itse terveys, jotakin pientä vatsakipua lukuunottamatta. On jo saanut kauravelliä. Nyt hänellä on jo 4 hammasta, nakertaa vähän kädestään. Siinä hänen tähänastinen elämäkertansa. Orpoutta isältä ei vielä älyä, kun on, Jumalan kiitos, tervennä ja äiti hoitaa. Vanhin poika Arttu, joka on 11 vuotias, säikähti, että Aune Orvokki pitää antaa pois, mutta ymmärsi sitten, että saamme pitää hänet ja te vain tahdotte avittaa. Me kaikki olemme niin kiintyneet Aune Orvokkiin. Rukoilkaa meidän puolestamme Jumalaa, että Hän armeliaisuutta lisäis. Hän suokoon Teille kaikille voimia ja terveyttä työskentelemään Aune Orvokkimmekin hyväksi.

Aune Orvokin äiti.

Pikkulottien ystävistä

Olette, pikkulotat, varmaankin usein ja ehkäpä juuri viime kesänä huomanneet, että teillä on paljon ystäviä. En tarkoita omia lotta-tätejä enkä omaisianne. He ovat lähimpiä auttajianne kotona ja lottatyössä. Tarkoitan tässä sellaisia melkeinpä salaisia ystäviä, kaikkien pikkulottien yhteisiä, koko *tyttötyön* ystäviä, joille me olemme kiitollisuuden velassa. He ymmärtävät sen hyvän, mitä lotat tahtovat pikkulotille tyttötyön kautta antaa. Sentähden he monin tavoin tahtovat auttaa meitä ja antaa meille siitä, mitä Luoja on heille antanut. Muistatteko, miten leiripaikka annettiin käytettäväksemme, miten saimme kuorma-autoja, joilla mentiin leirille tai tehtiin retkiä. Onpa laivojakin meille lainattu. Muistatteko miten saatiin jauhoja, leipää, maitoa ja perunoita monilta ystävällisiltä talonhaltijoilta. Muistatteko, miten leirille ilmestyi makeisia, tikkukaramellejä y. m. tuntemattoman ystävän lähettämien terveisten keralla. Entäpä arpajaisvoitot, ompelutarpeet ja pukukangas! Emmekä tietysti unohda niitä monia hyviä neuvoja, joita olemme monessa järjestelytyössä saaneet. Näiden monien hyväntekijäin ja avustajien joukosta julkaisemme tämän kuvan. Siinä näette ystävällisen ja toimeliaan kartanon »nuoren isännän», jonka avuliaisuus kelpaa kaikille pojille esimerkiksi. Hänen vanhemmillansa on suojeluskunta-asia sydämenasia ja he ovat vuodesta vuoteen aina antaneet tukeaan suojeluskuntalaisille, sk.-pojille ja nyt viime kesänä pikkulotille, joita oli leirillä 130 heidän omistamansa suuren ja kauniin kartanon alueella.

Hans Brummer, Hiiskulan »nuori isäntä»

Kaikille näille ystävillemme, tunnetuille ja tuntemattomille, me pikkulotat ja heidän johtajansa tahtoisimme lähettää yhteiset kiitokset ja rakkaat terveisemme. Me tiedämme, että apunne on tuottanut paljon siunausta. Me uskomme, että »Jumala siunaa iloista antajaa».

—*a.*

Orvot

Syksyn kylmä, kolkko tuuli
sisään pirttiin puhaltaa.
Pirtin nurkkaan mökin lapsi
viluissansa nukahtaa.

Mistä leivän talveks' saamme
mieron tiekö eessä on?
Näin nyt huokaa tuskissansa
mökin äiti onneton.

Isääkään ei ole enää,
joka meille leivän tois'.
Eikö missään pelastusta?
Kuka meille avun sois'?

Taivaan Jumalahan vielä
meidät voisi pelastaa.
Ja nyt Isän hyvän luokse
äidin huokaus kohoaa.

Pirkko, 11 v.

Itse ilossa sydämen on jo hinta hyvän työmme

Pieni kesäinen kertomus

eli

MAIJA JA LIISA ELÄINYSTÄVINÄ

Maija ja Liisa olivat pieniä kirkassilmäisiä pikkulottia. Aivan kuin sinäkin. Heidän kotinsa oli maalla. Olipahan vain sellainen pieni, sievä maalaismökki, johon kuului äidin, isän, siskojen ja veljien ohella Mansikkilehmä, Polle-hevonen, sika-Nassu, kissa ja koira. Kissan nimi oli Charlotta Serafiina Margaretha. Kun isoveli tahtoi kiusata Maijaa ja Liisaa, niin kutsui hän kissaa Lotaksi. Sekös kävi tyttöjen sisulle. Tottahan toki! Hehän olivat pikkulottia.

Mutta kissasta he kovasti pitivät. Sillä oli vain yksi paha vika. Tämä Marre-rukka (Marre oli johdettu Margaretha-nimestä), imi aina häntänsä päätä, niin että se oli lopulta melkein karvaton. Tytöt miettivät monasti keinoa saadakseen Marren luopumaan tavastaan, mutta eivät keksineet. Eräänä päivänä, kun ketään muita ei ollut kotona, keksivät he oivallisen keinon, omasta mielestään ainakin. Mummu käytti oikein pahalta haisevaa lääkettä, ja olipa mummu monasti valittanut lääkkeen karvasta makuakin. Nythän sopisi pujottaa Marren häntä lääkepulloon, ja kun Marre sitten aikoo ruveta imemään sitä, niin loppuu se lysti varmaan lyhyeen. Tuumasta toimeen. Maija piti kissaa sylissään, ja Liisa pujotti hännän pulloon niin pitkälle kuin sitä ulottui. Marre kuunteli ja katseli ihmeissään, mutta kun se ei koskaan ollut räpistellyt vastaan, niin ei nytkään. Tytöt panivat sitten kissan sänkyyn, pullon kaappiin ja olivat tyytyväisiä.

Pian tuli mummu kotiin ja aikoi ottaa lääkettä. Mutta tietysti arvaat, miten kävi? Mummun lääkkeessä oli niin paljon kissankarvoja, että hän sai poimia niitä kieleltäänkin vielä kauan aikaa. Tätä eivät tytöt ottaneet huomioon ollenkaan. Mummu oli ensin suuttua, mutta kun tytöt kyynelsilmin selittivät vain kasvattaneensa Marrea, niin täytyi mummun purskahtaa nauramaan ja sanoa: »Itse te, rakkaat lapset, vielä kasvatusta tarvitsette.» Asia kuitattiin sillä, että tytöt juoksivat apteekista hakemaan uutta lääkettä niillä rahoilla, joita he olivat saaneet kauppiaan puutarhan kitkemisestä. Onhan oikeus ja kohtuus, että ajattelemattomuudestaan saa maksaa.

Jalasjärven lotat teettivät 40000 tiiltä tulevaa suojeluskuntataloa varten. Sitten tuli kuiva aika ja heinäaika. Tiilet tarvitsivat kastelemista, mutta lotilla oli heinäkiireitä. Silloin pitivät pikkulotat johtajatädin johdolla ja sk.poikien avulla talkoot. Pikkulottapuvut oli pesty ja silitetty seuraavan päivän juhlia varten, joten niitä ei hennottu ottaa ylle. Kastelemistalkoon jälkeen

siivottiin vielä urheilukenttäkin. Olipa siinä hommaa!

Mutta eihän minun pitänytkään kertoa Marresta, vaan se pässijuttu.

Tytöt olivat nimittäin kerran saaneet nimikokseen kauniin, silkkivillaisen pässin, Musterin. Vaikka pässit tavallisesti ovat vihaisia, ei Musteri sitä ollut. Tytöt eivät olleet koskaan sallineet kenenkään härnätä sitä, ja Musteri piti tytöistä kovasti.

Eräänä kesäiltana äiti sanoi tytöille: »Maija ja Liisa! Musteri olisi vietävä nyt loppukesäksi Notkohakaan, jossa sillä ei ole ikävä, sillä siellä ovat kylän kaikki lampaat. Mutta koska sinne on pitkä matka, ja nyt on päivisin niin kuuma, niin on teidän noustava huomenaamulla jo viideltä. Saatte nimittäin itse viedä Musterin sinne.»

»Herätäthän, äiti, meidät!» pyysivät tytöt innoissaan.

Tietysti äiti lupasi herättää. — Mutta, mitenkäs kävi? Aivan niinkuin monelle, monelle pikkuiselle unikeolle: vaikka äiti miten herätteli, eivät tytöt jaksaneetkaan nousta, vaan sanoivat unenpöpperössään, että kyllä sitä päivälläkin voi kulkea. Ja äiti antoi tyttöjen nukkua ajatellen kuten kaikki kiltit äidit: Edestähän se syömätön löytyy...

Kun tytöt heräsivät, oli melkein keskipäivä. Aurinko paahtoi täydeltä terältä, mehiläiset pörräsivät kukasta kukkaan, ja seinänvierustat olivat kärpäsiä täynnä. Olisi ollut niin hauska mennä uimaan, ja Musterinkin oli hyvin vaikea lähteä liikkeelle viileästä navetanseinävarjosta. Mutta täytyi.

Huh, miten hellitti. Hiekka oikein poltteli tyttöjen paljaita jalkoja. Mutta pahinta oli Musterin kanssa. Kaikki sen kärpäset, paarmat ja pörriäiset ahdistivat sitä niin, että tyttöjen kävi sitä sääliksi. He koettivat hosua niitä pois, mutta eivät ne muistaneet sitä »uloskäskyä» kuin hetken. Tytöt miettimään keinoa.

»Tärpätti!» sanoi Maija.

»Mitä tarkoitat?» Liisa kysyi.

»Äitihän voitelee lehmiä jollakin pahanhajuisella aineella, ennenkuin laskee ne hakaan. Eiköhän se ole tärpättiä?» Maija selitti.

»Mistäs me saisimme tärpättiä, kotiin on jo toista kilometriä?» kysyi Liisa.

»Tuossahan asuu kiltti sairaanhoitajatäti. Hänellä on varmasti.»

Liisa jäi Musterin kanssa maantielle odottamaan, kun Maija meni tärpätinhakuun. Pian hän sieltä juoksikin pullo kainalossa. Maija oli niin riemuissaan, kun oli saanut ison pullollisen ilmaiseksi.

Pullon koko sisällys kaadettiin Musterin villoihin, pullo nakattiin ojaan, ja niin läksi kolmikko jatkamaan matkaansa tyytyväisenä.

Mutta mikäs nyt tuli? Musteri alkoi kulkea pää maassa riippuen, ja sen polvet notkahtelivat niin omituisesti. Vaikka tytöt miten olisivat sitä puhutelleet, niin ei se välittänyt. Lopulta alkoi se pyöriä vain yhden pisteen ympäri ja — tuiskis — nyt se kaatui! Kaatui keskelle maantietä!

Voi hyvänen aika! Mikä nyt avuksi? Maija nosti sen päätä, mutta se oli raskas kuin kivi, eikä se yhtään nuollut Maijan kättä.

»Rakas, rakas Musteri, älä vaan kuole!» Liisa voivotteli.

»Ei se kuole. Se on vaan pyörtynyt. Mitenkäs se olikaan sen virvoittelemisen kanssa? Muistatko sinä, onhan se lotissa opittu?», kysyi Maija hätäisenä.

»Niinhän se oli, että pää on nostettava ylös, jos pyörtyneen kasvot ovat punaiset, mutta jalat on nostettava, jos kasvot ovat kalpeat», Liisa muisteli.

Maija koetti kurkistaa Musterin kasvojen väriä, mutta se oli aina yhtä musta.

»Voi sentään!» huokasi hän. »Olisi tuo Musteri edes vaalea, niin näkyisi paremmin.»

»Ei, mutta kylmä vesihän virvoittaa pyörtyneen», ja samassa Liisa juoksi jo lähitalon kaivolle. Sieltä löytämällään kipalla toi hän raitista vettä, jonka valoi Musterin päähän.

Talon emäntä oli nähnyt, että tytöillä oli joku erikoinen hätä maantiellä, ja siksi hän kiiruhti juoksujalkaa sinne. Kuultuaan koko jutun naurahti hän:

»Lapsirukat. Koko juttu johtuu siitä tärpätistä. Sehän kuumentaa hirveästi, ja tietysti oli Musterillanne jo hirveän kuuma ilmankin tuollaisten villamassojen sisällä.»

Liisan tuoma vesi virvoitti Musteria niin paljon, että se kykeni horjuen kaivolle, jossa emäntä pesi sen oikein perusteellisesti saippualla ja kylmällä vedellä.

Mutta tytöt eivät kuitenkaan uskaltaneet enää jatkaa matkaa, vaan menivät kotiin. Iltasilla isä pisti Musterin rattaille ja vei sen hevosella juhlallisesti laitumelle, tyttöjen jäädessä noloina kotiin. Koko päivä oli mennyt piloille, mutta eniten tyttöjä harmitti se, kun he eivät sen verran voineet auttaa äitiä ja isää.

»Kyllä toiste nousemme, kun äiti herättää», sanoivat he.

Ja erään toisenkin tärkeän seikan olivat tytöt oppineet, seikan, jonka jokaisen pikkulotan täytyy oppia: Ajattele ensin ja tee sitten, niin vältyt monilta erehdyksiltä.

H-täti.

MIKSI LIITYIN PIKKULOTTIIN.

Kirj. *Sigrid Olervo.*

Minä liityin siksi pikkulottiin, kun siellä opetetaan kaikkea hyvää ja isänmaanrakkautta. Siellä ei sorreta ketään ei köyhää eikä muitakaan, siellä ollaan kaikille yhtä hyviä. Meillä on ollut hauskaa ainakin minusta. Siellä on opetettu jo Kultaiset sanatkin — ja niissä on meille monta tärkeää elämänohjetta, joita emme vielä oikein ymmärrä. Me tahdomme kaikki työmme tehdä isänmaan hyväksi. Meille on opetettu paljon kauniita lauluja ja leikkiä. Käsitöitäkin saamme tehdä ja silloin saavat tytöt olla emäntinä teetä tarjoamassa. Kesällä me olimme leirillä ja se oli hauskaa. Toivottavasti pääsemme ensi kesänäkin.

LEENA-MAIJA LEMMIKKI

Kamarin suuren pöydän alle mahtui Leena-Maijan koko pikkuinen maailma. Sinne hän kantoi rakkaat nukkensa Sinikan ja Perirenskan, siellä olivat hänen pallonsa ja kallisarvoinen säästölippaansa, siellä hänen kaunis, sininen laukkunsa. Toisen nuken nimi oli oikeastaan Presidentska, mutta kun pienen Leena-Maijan kieli ei kääntynyt vaikeaa pr:ää sanomaan niin Presidentskasta tuli Perirenska ja sellaisena se pysyi.

Sinikka ja Perirenska olivat Leena-Maijan mielestä maailman kauneimmat nuket. Tosin oli Perirenska jo hyvin kulunut: kankaasta tehty pää riippui irtaantumaisillaan ja vaatteet olivat käyneet kovin nuhruisiksi. Mutta rakas se Leena-Maijalle oli, paljon rakkaampi kuin Sinikka, vaikka Sinikalla oli oikea nukenpää kauniine silmineen ja kullankeltaisine hiuksineen. Ja kuinka hauska olikaan leikkiä Perirenskan kanssa! Perirenska ymmärsi kaikki, mitä Leena-Maija sille jutteli ja paljonhan niitä juttuja olikin. Tuntikausia saattoi Leena-Maija viettää »omassa huoneessaan», joksi hän pöydänalustaa nimitti, Perirenskalleen leperrellen.

Onnellinen oli Leena-Maija ja onnellisia olivat myös Sinikka ja Perirenska. Mutta eräänä kauniina keväisenä päivänä tapahtui jotain, joka kokonaan järkytti pienen Leena-Maijan ja hänen nukkejensa elämän.

Leena-Maija ihastui vieraaseen nukkeen! Ajatella — vieraaseen nukkeen!

Päivällä oli Leena-Maija ollut Liisa-siskon kanssa asialla kaupungilla. Ja silloin se tapahtui. He kulkivat erään lelukaupan ohi ja joku huusi Leena-Maijaa nimeltä. Huusi, varmasti huusi, sillä kyllähän Leena-Maija sen selvästi kuuli. Leena-Maija katsoi ympärilleen ja tuossa, kas tuossa lelukaupan ikkunassa seisoi huutaja, punaposkinen nukentyllykkä, joka herttaisesti hymyili Leena-Maijalle. Ja kuinka kaunis nukke! Liisa-sisko myönsi, ettei hänkään koskaan ollut suloisempaa nukkea nähnyt. Sitä sitten katsottiin ja ihailtiin, eikäpä siitä katsomisesta olisi taitanut loppua tullakaan, ellei Liisa-sisko yht'äkkiä olisi muistanut, että äiti odotti heitä. Pontevasti hän veti vastahakoisen Leena Maijan mukaansa. Kotimatkalla Leena Maija tiedusteli siskoltaan, paljonko tuollainen nukke maksaa. — 46 markkaa, selitti Liisa, niin oli hintalipussa ollut. — Onko se paljon markkoja? kysyi Leena Maija. — On, hurjan paljon. Monta kertaa enemmän kuin mitä sinulla on säästölippaassasi ja paljon enemmän kuin minulla on säästöpankissa. (Liisa oli näet vasta alkanut säästää, eikä ollut vielä pitkälle päässyt.)

Pikku Leena-Maija ei kysellyt enempää. Hän tuli murheelliseksi.

Siitä hetkestä lähtien oli Leena-Maijan mielenrauha mennyt. Alituiseen väikkyi hänen silmiensä edessä tuo vieras nukke punaruutuisessa pumpulikoltussaan ja leveälierisessä hatussaan. Leena-Maija istui tavallisella paikallaan »omassa kamarissaan» syviin mietteisiinsä vajonneena perin kevyt säästölipas sylissään. Illalla täytyi äidin muistuttaa häntä nukkejen nukkumaan panemisesta, mitä koskaan aiemmin ei ollut tapahtunut ja iltarukoustaankaan ei Leena-Maija tahtonut millään muistaa.

Äiti oli ymmällä. Mikä ihme Leena-Maijaan oli mennyt? Iloinen ja puhelias tyttö oli yht'äkkiä muuttunut vakavaksi ja hiljaiseksi. Tyttö oli varmaan sairas, koskapa puurokaan ei maistunut. — Illalla kertoi Liisa äidille, kuinka Leena-Maija oli ihastunut lelukaupan ikkunassa olevaan nukkeen ja haaveili nyt sen ostamista säästörahoillaan. Mutta eihän Leena-Maija niin rikas ollut, sillä nukke maksoi 46 markkaa! Kyllä Liisa olisi mielellään Leena-Maijalle rahaa lainannut, mutta ei hänelläkään niin paljoa ollut.

Äiti oikein ilostui Liisan puheesta, sillä nyt hänelle selvisi, mikä hänen pientä sydänkäpyään vaivasi. — Vai oli Leena-Maija kadottanut sydämensä vieraalle nukelle! Onpa hyvä, että silloin tällöin on tullut pistettyä jokin markka säästöön lasten nimi- ja syntymäpäiviä silmällä pitäen. 46 markkaa! — Paljon se oli Leena-Maijan äidistäkin, sillä tiukassa hänelläkin rahat olivat. — Jospa nyt sentään koettaisin tämän asian järjestää. Ylihuomenna on Leena-Maijan syntymäpäivä. Katsotaanpa, vieläkö tyttö senjälkeen murheellisena istuu. — Näin ajatteli äiti Leena-Maijan sukkia parsiessaan.

Seuraavana päivänä oli nukke lelukaupan ikkunasta kadonnut. Mutta minne?

Valkeni toukokuun 13 päivä, Kukan päivä ja Leena-Maijan syntymäpäivä. Kun Leena-Maija aamulla heräsi, odotti häntä suuri yllätys. Pienelle pöydälle aivan vuoteen viereen oli äiti järjestänyt kullanmurulleen tavanmukaisen syntymäpäiväpöydän. Siinä oli äidin leipoma syntymäpäiväkakku, johon oli pistetty kynttilöitä. Ja sitten siinä oli...

— Yksi, kaksi, kolme, neljä, viisi, laski Leena-Maija. Niin, viisi niitä pitikin olla, koskapa hän tä-

---

Ken säästää saadessaan, sillä on ottaa tarvitessaan

Antrean tytöillä oli leiri Kuparsaaressa. Sinne mentiin laivalla

nään täytti viisi vuotta. Pientä syntymäpäiväsankaritarta raukaisi vielä niin suloisesti. Täytyi vielä pikkuisen ujutella. — Mutta mitä ihmettä? Leena-Maijan suuret silmät kävivät entistä suuremmiksi. Tuossa, tuossa aivan hänen vieressään pöydänkulmalla istui tuo hänelle rakkaaksi käynyt nukke lelukaupan ikkunasta kädessään kimppu kevään ensimmäisiä sinivuokkoja!

Oliko tämä unta vaiko totta? Oliko Leena-Maija yhä Höyhensaarilla Nukku-Matin satulinnassa vaiko äidin luona omassa pienessä vuoteessaan? — Ah, kuinka suloinen nukke! Olisipa se minun, ajatteli Leena-Maija ollen vielä unen ja valveen rajalla. — Mutta tottahan tämä onkin! Totta! Mutta kuinka nukke on täällä?

Äiti, joka oli seurannut pienen päivänsäteensä heräämistä, sulki Leena-Maijan syliinsä toivottaen hänelle Jumalan siunausta.

— Äiti, äiti, katso! sanoi Leena-Maija nukkea osoittaen.

— Lemmikki on tullut sinua onnittelemaan ja Lemmikki jää tänne sinun ikiomaksi nukeksesi. Kummitäti ja äiti ovat sen yhdessä sinulle ostaneet.

Pienet lämpöiset lapsenkädet kietoutuivat tiukasti äidin kaulan ympäri ja sametinpehmeät huulet painoivat suukon äidin poskelle. — Kiitos, äiti, kuiskasi Leena-Maija ilokyynelten valuessa pitkin hänen poskiaan.

Pieni Leena-Maija tuli jälleen iloiseksi, niin iloiseksi, ettei hänen pikkuinen sydämensä tahtonut voida kestää näin suurta onnea.

Sinikka ja Perirenska saivat tuntea, että taloon tullut uusi tulokas oli melkein kokonaan vallannut heidän pienen emäntänsä sydämen. Mutta nukkejen hiljaisella tavalla he alistuivat kohtaloonsa, jakoivat Lemmikin kanssa Leena-Maijan rakkauden ja iloitsivat pienen Leena-Maijan suuresta onnesta.

Kummitäti.

Isoisän oravat

Kaikki isoisät ovat herttaisia, mutta meidän isoisämme on mielestämme kaikkein herttaisin. Hänen koko olentonsa paistaa hyvyyttä ja ystävällisyyttä. Olen kuullut sanottavan, että lapset ja eläimet heti tietävät, kutka heistä pitävät. Meidän isoisämme pitää lapsista ja eläimistä ja molemmat pitävät myöskin hänestä. Isoisällä on mielestämme merkillinen taito kesyttää eläimiä. Siihen tarvitaan kärsivällisyyttä ja rakkautta. Isoisällä on ilonansa monenlaisia eläimiä. Kanarialintuja hänellä on kaksi, Kalle ja Maija. Talitiaiset ja peipposet ovat hänen ystäviään. Ne tulla tupsahtavat sisään ja ottavat hänen kädestään leivänmuruja. Mutta hauskimmat ovat kuitenkin hänen oravansa, joista tässä teille kerron. Saanko ensiksi luvan esittää heidät teille? Leena, Matti, Lasse, Maija ja Pelle, siinä niiden viiden vekkulin nimet. Leena ei ole vielä aikonutkaan ottaa päälleen talviturkkia. Sen turkki on vielä aivan ruskea ja hyvin lyhytkarvainen. Korvat Leenalla on hyvin pienet ja naiselliset, paljon pienemmät kuin muilla ystävillään. Leena on myöskin kaikkein tuttavallisin joukosta. Joku on väittänyt, että se on viime aikoina tullut röyhkeäksi. Jo aikaisin aamulla se kiipeää yläkerroksen lintulaudalle, tirkistää sisään Airi-tädin makuuhuoneeseen, koputtaa ikkunaan ja odottaa saavansa pähkinöitä. Jos ei ikkuna avaudu, käy se katsomassa joka oven takana, mistä se pääsisi sisään. Jos sitten esim. alakerran parvekkeen ovi on auki, pujahtaa se siitä ruokasaliin. Jos ei siellä näy ketään, hyppii se portaita yläkertaan isoisän makuuhuoneen oven taakse rapisuttelemaan ja antaen hienoja viittauksia olemassaolostaan. Kun isoisä sitten saapuu, on hän piilottanut pähkinän johonkin monista taskuistaan (tiedättehän ne miesten monet taskut). Onpa somaa katsella miten Leena hakee povitaskun, hyppää siitä olkapäälle, menee pitkin selkää, pujahtaa housun taskuun ja pistää lopuksi päänsä takataskuun, mutta jos ei sieltäkään mitään löydy, ymmärtää se vielä hakea isoisän suusta. Niin, isoisä pitää hampaittensa välissä pähkinää ja siitä Leena sen sievästi ottaa. Aina sillä on kiire. Joskus se malttaa jäädä isoisän olkapäälle kuorimaan pähkinän, mutta usein vie se sen jonnekin ulos piiloon, mutta ei suinkaan joka kerta samaan paikkaan. Joku voisi näet löytää piilopaikan ja silloin häviäisivät kaikki yhdellä kertaa. Joskus piiloite-

Leena on juuri löytänyt maapähkinän

taan pähkinä keskelle hiekkakäytävää, joskus kukkapenkin multaan, milloin puun alle ja talvella lumiselle katolle. Oletteko nähneet miten kätevästi se kätkeminen käy. Ensin kaivetaan kuoppa, sinne sujautetaan pähkinä ja sitten kuoppa täytetään ja maa tasoitetaan etukäpälillä sileäksi. Se tasoittaminen juuri käy niin taiteellisesti. Aivan kuin ihmisen kädet liikkuvat siinä pienet käpälät. Kerran lepäili isoisä riippumatossa puutarhassa ja Leena tuli taskuja tarkastamaan. Vasemmasta liivintaskusta se löysi monta pähkinää, mutta ne olivat siellä lujasti. Niitä oli paljon ja tasku oli hyvin pieni ja ahdas. Leena yritti saada niitä pois, mutta turhaan. Mutta hätä keinon keksii. Leena veti taskun sivuompeleen auki ja silloin vierähtivät pähkinät ulos taskusta. Isoisän tasku riipotti sitten vähän surullisen näköisenä. Väittävät, että Leenalla olisi rumiakin luonteen piirteitä. Ehkäpä sekin oli ahneutta, kun Leena yritti viedä ulos kaksi pähkinää yht'aikaa. Mutta siinäpä olikin miettimistä, kun ne eivät sopineet yht'aikaa suuhun. Se koetteli ja koetteli useampaan kertaan vaihtaen aina pähkinöitä. Näki miten sen pienet aivot työskentelivät tämän pulman ratkaisemiseksi. Vihdoin se keksi kun keksikin. Se kuori ensin toisen pähkinän ja pani sen poskeensa ja sitten se toinen mahtuikin jo hampaitten väliin. Leena ei myöskään antaisi kenenkään muun tovereistaan tulla yht'aikaa pähkinöitä etsimään. Lasse vain toisinaan saa armon tulla samaan aikaan tarkastelemaan isoisän taskuja. Arvaatte, että silloin on siinä touhua isoisän ympärillä.

Matista on minulla myös teille kerrottavaa. Matti pujahti makuuhuoneen ikkunasta sisään ja kiipesi pelargoniumin runkoa pitkin, mutta äkkiä kukka meni nurin ja kukkaruukku kaatui Matin hännän päälle. Siitä meni Matin häntä poikki. Matti oli säälittävän näköinen, kun hännän pää riippui velttona perässä. Ei se voinut nostaa sitä sievästi pystyyn, niinkuin ne silloin aina tekevät kun nakerrellaan pähkinää. Suunniteltiin, että Matti otetaan kiinni ja hännän pala leikataan sievästi pois. Eräs tohtori-setä lupautui sen tekemään seuraavana päivänä. Mutta kun Matti seuraavana päivänä tuli aamiaiselle, oli hännän pää jäänyt jonnekin, ties minne. Vai oliko joku orava-ystävä Mattia leikkauksessa auttanut?

Emme tiedä, missä nuo kaikki pikku vekkulit yönsä viettävät, mutta kun isoisä aamulla huutaa: »Kurre, kurre, kurre» niin ketterästi ne esiin puikkelehtivat. Somia ja herttaisia ne ovat, nuo meidän metsiemme oravat. Ei niitä kukaan luonnon ystävä henno hätyyttää. Nehän ovat meillä metsiemme kaunistuksena ja miten paljon iloakin ne voivat meille tuottaa. Joka ei usko kysyköön isoisältä.

Arvaan, että teillä, tytöt, on monenlaista kerrottavaa omista eläinystävistänne. Ehkäpä oravistakin. Kertokaapa niistä, omista nimikkolehmistänne, kanoistanne, lampaistanne, koirista ja kissoista. Kaikista, kaikista! Lähettäkää valokuviakin, jos teillä sellaisia on. Pikkulotta-lehti julkaisee niitä sitten kaikkien toistenkin iloksi.

Lotta-Liisa.

Myrsky

Kirj. Elsa Raatikka, 11 v.

Iltayöstä kulki myrsky
yli seudun, kautta korven
särki ruudut, repi katot,
kaatoi puita, maata myöten,
lakaisevan luuli kaiken.
Rämisi rotkot, vapisi vaarat
se oli pauhu pimeässä.

Aamupuoleen täysin tyyntyi,
häipyi etäisyyteen tuulet.
Kylmättäret kalmanhunnut
noroistansa esiin nousi.
Hievastust' ei pienintäkään,
niin on hiljaist', kuolon hiljaist'
Suur' on rauha erämaitten.

Käkisalmen pikkulotat leirillä

Kirj. *Vanamo.*

Jo kevättalvella alkoi keskuudessamme kuulua kuiskeita, että kesällä pääsisimme leirille. Paikaksi olivat lottatädit ajatelleet Laatokan kaunista hiekkarantaa Vuohensalossa. Matkaa on sinne noin 12 km kaupungista. Jännittyneinä odotimme lopullista päätöstä, joka olikin myönteinen. Leiriajaksi oli määrätty heinäkuun 14—17 p. Kävimme ilmoittautumassa lottatädille ja häneltä saimme luettelon, johon oli merkitty kaikki m kaan otettavat tavarat.

Vihdoinkin tuli odotettu lähtöpäivä. Aamulla kokoonnuimme suojeluskuntahuoneuston pihaan, josta oli määrä lähteä. Auto viipyi vähän, mutta tuli kuitenkin. Pian oli tavarat nostettu autoon ja olimme lähtövalmiit. Iloisina vilkutimme saattamaan tulleille.

Tultuamme leiripaikalle, avaantui eteemme aava Laatokka ja silmänkantamattomat hiekkarannat. Paikka oli siis mitä sopivin tarkoitukseen. Nyt meille tuli kiire, sillä teltat piti saada kuntoon ennen iltaa ja kaikki tavaramme asianmukaiseen järjestykseen, koko päivä menikin siinä touhussa.

Seuraavana aamuna meidät herätti leiriväänpelin pilli klo 7,30 kesken makeinta unta, mutta eihän siinä auttanut muuta kuin nousta aamupesulle ja kyllä siinä hävisi viimeisetkin unenrippeet, kun Laatokan vesi oli vielä tähän vuodenaikaan kovin kylmää Sen jälkeen laitoimme vuoteet kuntoon ja sitten rannalle aamuvoimisteluun. Klo 8,30 oli aamuhartaus ja lipunnosto, se oli mieliinpainuvin hetki, kun näki tuon meidän kauniin siniristilippumme kohoavan salkoon taustana sininen taivas ja auringon valossa kimalteleva meri. Tuli mieleen jotain niin kaunista jota ei voi sanoin kuvata ja hiljainen kiitos kohosi Jumalan luo kaikesta hyvästä jota me saamme vapaassa synnyinmaassamme osaksemme. Tämän jälkeen hajaannuimme ja juoksimme kilpaa muonatädin valmistamalle .teelle ja voileiville. Klo 9,15 alkoi oppitunti. Meille opetettiin näillä tunneilla lausuntaa, sääntöjä luettiin ja lottatäti niitä sitten selosti. Meille selvisi silloin monta hyvää asiaa, jonka me muistamme varmasti läpi elämän. Klo 11,30 alkoi se päivän hauskin tunti, nimittäin ruokailu ja kyllä me jokainen söimmekin kovasti. Aamiaisen jälkeen oli hiljaisuus, menimme rannalle auringonkylpyjä ottamaan ja me rusketuimme kovasti. Yht'äkkiä kuului hirvittävä vihellys, juoksimme heti telttojen luo ja täällä meitä odotti herkullinen kahvipöytä, asetuimme jonoon, saatuamme mukimme täyteen ja pullapalan, kävimme juomaan pitkän pöydän ääreen. Taas klo 14,00 alkoi oppitunti, mutta nyt se oli oikein hauska, sillä meille opetettiin laululeikkejä, välillä aina pistäydyimme vedessä virkistymässä, sillä aurinko paistoi täydeltä terältään koko päivän. Klo 17,30 oli päivällinen ja sekös taas maistui jokaiselle, soppatädillä tuntui riittävän sitä sentään loppumattomiin. Päivällisen jälkeen sitten oli vielä palloleikkejä, joka meistä myöskin oli hauskaa. Sitten pukeuduimme lottapukuihin, sillä iltahartaus ja lipunlasku oli klo 20,30, senjälkeen iltatee voileipineen, jonka jälkeen peseydyimme ja klo 22,00 oli mentävä nukkumaan. Mutta sepä vasta oli vaikeaa, kun ei unesta ollut tietoakaan, nauroimme ja puhelimme vielä kauan vuoteillamme, vääpelimme kävi meitä kieltämässä ja sitten vasta saimme unenpäästä kiinni.

Kaikki on valmista! Tarjoilu voi alkaa. Pohj.-Uudenmaan piirin leiriltä

Lauantain päiväjärjestys oli muuten samanlainen, mutta iltapäivällä oppitunneilla olimme suunnistautumassa. Olimme kahdessa eri ryhmässä, ensin meille opetettiin kartanlukua ja sitten kompassin käyttöä. Sitten lähdimme maastoon, kyllä oli jännittävää ottaa kartasta suunta ja sitten asettaa kompassi sen mukaan. Jokainen saimme vuorollamme kulkea edessä kartta ja kompassi kädessä ensin vähän peloitti, sillä se näytti kovin vaikealta. Mutta kun olimme vähän aikaa kulkeneet metsässä, niin jokaiselle oli jo selvä miten tuli menetellä, että pääsemme lottatädin määräämään paikkaan. Kumpikin ryhmä osasi mennä aivan oikein, innostuimme niin, että pyysimme jatkamaan lottatätejä näitä harjoituksia, he lupasivatkin syksyllä viedä taas maastoon. Olimme tällä matkalla 5 tuntia ja jopa sitten olikin nälkä, ettemme olisi jaksaneet mennä leiripaikalle jonne oli useita kilometrejä. Tulimme viimein sitten myöhästyneenä päivälliselle, mutta syötyämme emme muistaneetkaan enää matkan vaivoja ja eikä ollut aikaa ajatellakaan väsymystä, sillä illalla olimme saaneet luvan järjestää leirinuotion. Lipunlaskun jälkeen sytytimme sitten sen, olimme saaneet vieraiksi pikkulottien vanhempia ja muita tuttavia, ohjelmassa oli laulua, lausuntaa, satuja ja laululeikkejä. Kylästäkin oli tullut ihmisiä seuraamaan hommiamme, kyllä olikin komea näky, kun liekit loimusivat hämärtyvässä illassa kohti taivasta.

(Jatk. siv. 13 2:n palsta)

On taas kerääntynyt paljon asioita, joista tässä postipalstassa teidän kanssanne keskustelen. Ensiksikin Aune Orvokista. Näette tässä lehdessä Aune Orvokin äidin kirjeen, ja saatte kuulla Kainuun tädin käynnistä hänen luonaan. Pikku Pirkko kirjoitti kotiin tultuaan runon »Orvot», jonka senkin näette lehdessämme. Turun pikkulotat kirjoittivat ja kysyivät, saisivatko he lähettää omia ja veljiensä vaatteita Aune Orvokin sisarille ja veljille. Se on mielestämme hyvä ajatus. Voihan Aune Orvokki sittenkin olla erikoinen suojattimme ja holhokkimme. Turun tytöt ovat ennenkin monena vuonna lähettäneet joulupaketteja ja rahaa Kainuuseen ja Pohjolaan. He pyytävät nyt myöskin tietoa, minkä ikäisiä pikku ystävämme sisaret ja veljet ovat. Mainitsen ne tässä, jotta ne tulevat muidenkin tietoon. He ovat: Milka (tyttö) 15 v., Vilma 13 v., Arttu 11 v., Anja 9 v. ja Veikko 3 v. Kun lähetätte vaatteita, niin älkää lähettäkö rikkinäisiä, sillä ei Aune Orvokin äiti ehdi niitä paikkaamaan eikä Milka voi auttaa, kun hän on käteensä saanut halvauksen. Jos ne ovat rikkinäisiä, niin paikatkaa ja parsikaa ennenkuin lähetätte. Vielä kerran mainitsen, että kaikki paketit lähetetään osoitteella: *Lotta-Svärd Piirijohtokunta, Kajaani.*

Bertta siellä Särkijoen kyläosastossa on myöskin kirjoittanut Aune Orvokille runon ja Irma taas Kannuksesta tahtoo lähettää oikein erikoiset terveiset hänelle ja kaikille pikkulottasisarille.

Sitten haastellaan asiasta n:o 2. Se on hyvin tärkeä asia. Pankaapas se korvan taakse ja pitäkää kiinni, ettei se vaan pääse sieltä karkuun. Mikäkö se on? Odottakaa. Täältä meiltä on lähetetty joka ikiseen paik.osastoon Suomen maassa teidän oman Pikkulotta lehtenne ensi vuoden tilauslistoja. Pian näette niitä johtajatädillänne. Ja sitten se alkaa — se tilausten kerääminen. Ensi vuonna ilmestyy lehtemme numeroita useampia kuin tänä vuonna, niitä tulee yhteensä 8 kappaletta, 4 kevätlukukaudella ja neljä syksyllä. Jokaisessa niistä on 16 sivua ja paljon kuvia. Ne maksavat 1 markan kappale, joten ne siis yhteensä maksavat 8 markkaa. Ja nyt olisi jo ajoissa ryhdyttävä miettimään, mitä olisi tehtävä, että mahdollisimman monet saisivat itsellensä lehden koko ensi vuodeksi. Kyllä lottatädit siinä teitä auttavat, mutta koettakaa tekin puolestanne auttaa heitä. Eikös voitaisi mukavasti *yhteisvoimin* hankkia lehdet kaikille tytöille. Hommataan tyttöosastoon joku suurempi käsityö, ommellaan se yhdessä, pidetään siitä pienet arpajaiset ja niillä rahoilla tilataan kaikille lehdet. Laitetaan joulumarkkinoille tai myyjäisiin sellainen Pikkulottalehden kaakku ja arvotaan se. Käytetään lastenjuhlan tuloista osa lehtitilauksiin j. n. e. Eläköön kekseliäisyys ja yritteliäisyys! On varmaan jossakin päin Suomea sellaisia tätejä ja setiä, jotka mielellään lahjoittavatkin tytöille lehdet. Kun kirjoitatte joulupukille, niin älkää unohtako huomauttaa, että Pikkulottalehti on mainio joululahja. Voittehan itsekin antaa sisarelle tai hyvälle ystävällenne Pikkulotan joululahjaksi. Ja sitten eräs tärkeä juttu. *Muistakaapas kerätä tilauksia sellaisilta, jotka eivät ole pikkulottia.* On sellaisia kyliä, missä ei ole tyttöosastoa, mutta jossa vanhemmat mielellään tilaisivat lehden tyttärilleen. Ja lopuksi kuiskutan korvaanne pienen toivomuksen. Kun keräätte tilauksia, niin olkaa *kohteliaita, reippaita* ja *kiitollisia.* Luuletteko, että murjottavanaamainen ja nahjus saa asiaansa toimitetuksi. Ja kiitollisuus kaunistaa kaikkia. Oletteko huomanneet, miten mielellään antaa sellaiselle, joka on kiitollinen ja osaa sen osoittaa jollain tavalla — vaikkapa vain hymyllä ja iloisella ilmeellä, jos ei keksi sanoja.

Sitten alkaa terveisten lähetys. Ensiksi lähetän niitä Sortavalan seminaariin harjoituskoulun pikkulotille. Saatte oikein sydämellisiä ja kiitokset viimeisestä. Nämä tytöt esittivät siellä juhlassa niin ihmeen kauniisti pikkulottien Kultaiset sanat. Saimme lisäksi nähdä tyttöjen voimisteluesityksenkin. Ette osaa oikein arvata, miten minun sydäntäni lämmitti lottien ja teidän tyttöjen rakkaus lottatyöhön. Siellä oli niin kaunista ja juhlallista. Kiitos vielä kerran sekä isoille että pienille.

Laina ja Sanna

Laurosen Laina ja Juholan Sanna
oman urheiluseuran pystyyn panna
ne aikoivat kohta.

Jo näette, miten on harjoitus tuima,
letit vain leiskuu ja vauhti on huima
ja terveys poskilta hohtaa.

Jalka polkee ja silmä on kova.
Heitä katsellakin eikös ole soma,
heill' on ryhti niin reipas ja jalo.

Eläköön Laina ja eläköön Sanna
ja seura, jonka aikoivat pystyyn panna
ja eläköön urheilumieli!

Piirsi ja kirjoitti Tytärsaaren pikkulotta »S ö p ö».

Monesta, monesta muustakin Suomen kolkasta voin tuoda teille terveisiä. Olin Etelä-Pohjanmaallakin, Jalasjärvellä. Siellä kävin kolmen ystävällisen lottatädin kanssa monen vapaussodan invaliidin kotona. Siellä on, tiedättekö tytöt, minulla holhokkini Katri, Lauri ja Onni. En ollut ennen heitä nähnyt muuta kuin valokuvassa. Heidän isänsä on myöskin vapaussodan invaliidi. Hän haavoittui oikeaan käteen, niin että hänen on sillä hyvin vaikea tehdä työtä. Toivon, että joskus voin kertoa teille enemmän näistä poloisista holhokeistani. Sitten tahtoisin teille joskus kertoa myöskin siitä, miten Etti tädin kanssa kävin 300 lapsen talossa. Arvaatte, että siellä oli vilinää. Se talo on Helsingissä. Siellä oli paljon ihmeteltävää. Kerron teille tässä; mitä erikoisesti ihmettelimme. Siellä oli laitettu sillipurkeista, sukkanauhan soljista, sinappipurkeista, lankarullista y. m. sellaisesta, jota me sanomme romuksi, kaikenlaisia viehättäviä esineitä ja leluja. Ja nyt minä tahtoisinkin lähettää sellaiset terveiset teille kaikille, että säästäkääpä tekin kaikki tällainen romu ja sitten joskus tässäkin lehdessä neuvotaan vähitellen, miten sitä käytetään. Hankkikaa itsellenne puinen tai peltinen laatikko, mihin niitä keräätte — käykää puhumassa, että naapurin tätikin panee silli- ja sinappipurkit talteen, mutta älkää jättäkö tätä romuaarrevarastoonne mihinkään äidin tielle. Keksikää sille joku hyvä ja sopiva kätkö. Mutta tästä asiasta keskustellaan taas sitten ensi kerrallakin.

Eräs tyttö kysyi minulta, saako Marketta-tädille kirjoittaa ihan itsellekin. Saahan toki. Olen hyvin iloinen, jos kirjoitatte minulle. Osoitteeni on sama kun tämän Pikkulotta-lehdenkin. Kirjoittakaa toivomuksia, mitä toivoisitte tässä lehdessä kerrottavan j. n. e. Voitte kirjoittaa kysymyksiä ja ihan kaikenlaista. Jos ne ovat sellaisia, että niistä on sitten toisillekin hyötyä, niin julkaistaan vastaukset tässä lehdessä. Pankaa siltä varalta salanimi myöskin kirjeeseenne. Iloisena ja jännittyneenä nyt sitten odotan, kuka minulle ensiksi kirjoittaa.

Paljon olemme saaneet kirjeitä tänne toimitukseen. On tullut runoja, kilpatehtäviä ja kirjoituskilpailuunkin jo kirjoituksia. Sehän ratkaistaan vasta ensi kerralla. Kuusiluodon täti ja Kerttu-täti lähettivät oikein pinon kaikenlaista hyvää. Antreasta ja Lappeenrannasta tuli valokuvia, joita sitten myöhemmin saatte kaikki nähdä lehdessämme. Bertta ja Terttu lähettivät runoja. Hyvä on. Jatkakaa vain. Runoileminen ei ole helppoa. Siihen vaaditaan paljon harjoittamista. Sirkka, Anna-Liisa, Elsa, »Söpö» »Rose-Marie» y. m.! Kaikille, kaikille lähetämme parhaat kiitoksemme ja terveisemme.

Kuulemiin taas!

Marketta täti.

Lauttakylän tytöt lähtivät retkelle Säkylään

(Jatk. siv. 11)

Joimme sitten iltateen ja nautimme isojen lottien tuomia makeisia, mutta vielä ennen nukkumaan menoa pyysimme saada istua hiilloksen ääressä ja katsella sen hiljalleen sammumista. Lauloimme isänmaallisia lauluja ja keskustelimme vanhempien ihmisten kanssa. Oli jo hyvin myöhä, kun menimme nukkumaan, mutta ei sittenkään uni tahtonut tulla silmiin, sydämemme oli täysi kiitollisuutta niitä kohtaan, jotka olivat täällä kanssamme ja nähneet vaivan meistä. Mutta ennen kaikkea kiitoksemme kohoutui Jumalan puoleen, kun antoi meille kauniin aurinkoisen ilman, sekä terveyttä jokaiselle, että saimme olla täällä ja oppia hyvää tulevan elämän varalle.

Viimeinen leiripäivä oli sunnuntai, silloin ei meillä ollut oppitunteja enää, olimme auringossa ja nautimme olemassaolostamme. Tämähän olikin jo viimeinen päivä leirillä, illalla haikein mielin kokosimme tavaramme ja panimme teltat kasaan, sillä auton piti tulla hakemaan meidät klo 19,00, mutta se tulikin aikaisemmin ja silloinkos meille tuli kiire. Kuitenkin ennen lähtöämme kokoonnuimme viimeisen kerran rakkaaksi käyneen lipun luo, jossa lottatäti meille puhui muutamia vakavia sanoja. Olimme kaikki kovasti liikutettuja, olihan nyt eronhetki ja jokaiselle meille tämä leiriaika opetti monta hyödyllistä asiaa, sekä lujitti rakkauttamme Jumalaa, kotia ja isänmaata kohtaan.

Kuva-arvoitus

EDELLISEN NUMERON TEHTÄVIEN RATKAISUT:

Kilpatehtävä N:o 2.

Virheet pikkulotan asussa olivat:

1. Raitainen huivi.
2. Huivi väärin solmittu.
3. Tukkaa näkyy huivin alta takaa ja ohimoilta.
4. Olkapäältä puuttuvat napit.
5. Lottaneula.
6. Puseron oikeanpuoleinen tasku on väärän muotoinen ja liian lähellä etulistaa.
7. Puseron vasemmasta taskusta puuttuu napinreikä, vastalaskos toispuolinen.
8. Etulistassa yksi nappi auki.
9. Puseron etulista kiinni vasemmalla puolella.
10. Vyössä on vain yksi nappi.
11. Vyö on kiinni puserossa.
12. Oikeassa hihassa on päällekäännetty kalvosin.
13. Vasemmasta hihasta puuttuu kalvosin.
14. Hameesta puuttuu oikeanpuoleinen tasku.
15. Hameen vasemmassa taskussa nappi auki.
16. Hameesta puuttuu helmapäärme.
17. Hame on halki.
18. Hame on liian lyhyt.
19. Sukat rypyssä.
20. Korkeakorkoiset kengät.

Onnelliset palkinnon saajat ovat: *Kerttu Kylmäniemi, Posio kk., Terttu Taavitsainen, Virolahti, Virojoki* ja *Lahja Oulasvirta, Ii, Hamina.* He saavat Pikkulottalehden koko ensi vuodeksi. Onnittelemme heitä.

Kilpatehtävä N:o 3

4.5.6.7. = tuhoisa
8.10.6.7. = asumus
9.10.3.2.6.10. = laivassa
6.5.3.4.7. = sulkija
5.6.10.1.1.10. = aava
1.5.4.5. = vaatetus

Jokaista numeroa vastaa kirjain. Koettakaa selityksien avulla arvata, mitkä ylläolevat sanat ovat. Jos ratkaisu on oikea, muodostuu kirjaimista 1—10 numerojärjestyksessä tuttu sana. Mikä se on? Vastaukset on lähettävä *ennen marraskuun 20 päivää,* osoitteella: Pikkulotan toimitus, Helsinki, Laivanvarustajankatu 6. Oikein arvanneitten kesken arvotaan kolme palkintoa, ensimmäinen: retkeilypakkaus-lusikka, veitsi ja haarukka, toinen: lotta-paperiveitsi, kolmas: lottakirjoituslehtiö.

Viisi säveltäjää ovat: Fredrik Pacius, Oskar Merikanto, Jean Sibelius, Toivo Kuula ja Selim Palmgren.

Kirjoituskilpailuun sai lähettää kirjoituksia marraskuun 1 päivään asti, joten palkinnot voidaan ilmoittaa vasta ensi numerossa, joka ilmestyy joulukuun alkupuolella.

Kuva-arvoitus

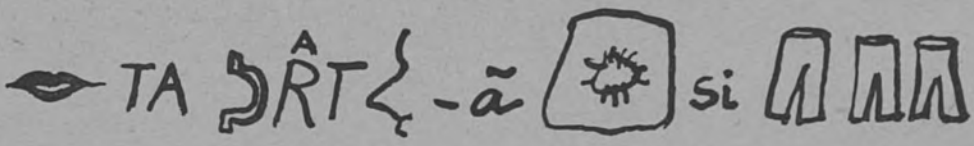

JOULULAHJATÖITÄ

NEULAKIRJA

On jo aika ajatella, mitä tekisimme joululahjaksi eikä ainoastaan ajatella, vaan ryhtyä myös tuumasta toimeen. Äidille voisimme ommella pienen neulakirjan, jotta hänen olisi helpompi säilyttää neulansa sekä pitää ne järjestyksessä. Varmasti myöskin siskomme iloitsisi tällaisesta omin käsin valmistetusta lahjasta.

Äidin tilkkuvakassa on varmaan vaikka kuinka paljon aineksia neulakirjaan, jossa eroitetaan kaksi osaa: kannet ja lehdet.

Kansiksi valitaan tilkkuvarastosta jotain ruudullista tai kukallista, tummahkoa mutta silti koristeellista ja iloista kangasta, jotta se neulakirjan kantena ei niin nopeasti likaantuisi kuin esim. aivan vaalea. Jokaisessa kirjassa on kansi tanakampi kuin lehdet, siksi ommellaan neulakirjankin kansi kaksinkertaiseksi. Kannen vuoriksi valitaan jotain yksiväristä kannen väriin sopivaa vaaleaa kangasta. Käännetään sekä päällisestä että vuorista saumanvara sisäänpäin ja vahvistetaan reuna harvoin pykäpistoin helmilangalla n:o 5 tai 8 tai 3-kertaisella mulinilangalla (Kuva n:o 3).

Neulakirjan lehdiksi etsitään tilkkuvakasta mieluimmin flanellia, koska siihen neula niin helpost sujahtaa. Kirjaan varataan kaksi lehteä (avattuna), joista ensimmäinen on joka puolelta noin cm:n verran pienempi kuin kansi ja toinen lehti taas noin cm:n verran pienempi kuin edellinen. Lehtien reunat leikataan harkollisiksi, etteivät ne purkaannu (Katso kuvaa n:o 1) ja kiinnitetään lehdet muutamalla pistolla kanteen. Jotta pistot eivät jäisi näkyviin, peitetään ne helmilangasta punotulla nyörillä, joka samalla somistaa neulakirjaa. Nyöri kiinnitetään muutamasta kohdasta lehtiin.

Neulakirjaan valmistetaan kiinnitin joko punotusta helmilankanyöristä tai varustetaan se silmulla ja napilla.

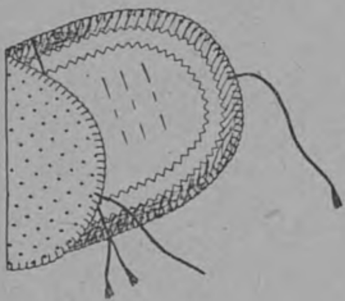

Kuva N:o 1

Kuva N:o 2
Neulakirjan kaava
12 cm.

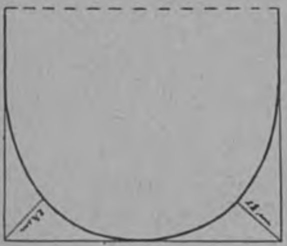

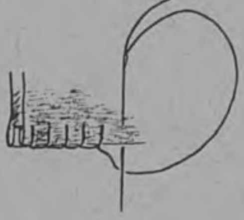

Kuva N:o 3

POLVENLÄMMITTÄJÄ

Mitähän jos tekisimme isälle polvenlämmittäjät talvisia suojeluskuntaharjoituksia varten tai — miksemme yhtä hyvin voisi lahjoittaa tällaisia äidille tai mummollekin.

Tavallisesta sukkalangasta luomme suljetussa neuleessa joka puikolle 26—30 silmukkaa, jos aloitamme polvenlämmittäjän suuosasta, mutta työ voidaan aloittaa keskikappaleesta edestakaisneuleena, jolloin suut valmistetaan vasta myöhemmin. Keskikappale neulotaan aivan kuin patalappu (aina oikein) noin 5 cm. Senjälkeen neulotaan n. s. kiilakerros, jolloin puikolla olevista silmukoista neulotaan 3/4 (jälelle jää 1/4 koko silmukkamäärästä). Työ käännetään ja neulotaan niin pitkälle että jää taas toiseen reunaan noin 1/4 koko silmukkamäärästä, jolloin käännetään työ ja neulotaan kerros loppuun (Kuva n:o 2). Näitä kiilakerroksia neulotaan 3 tai 4 ja väliin aina 1 kerros kokonaan edestakaisin. Loppuosa keskikappaleesta neulotaan n. 5 cm pitkäksi kuten alkukin (n. 10 à 15 kerrosta).

Suljemme neuleen (neulomme viidellä puikolla) ja neulomme 2 silmukkaa oikein ja 2 nurin noin 8 cm pitkäksi suuksi. Päätämme neuleen neulomalla 2 silmukkaa oikein ja 2 nurin.

Poimimme silmukat keskikappaleen alusta ja neulomme samanlaisen suun kuin loppuunkin. Viimeksi ompelemme keskikappaleen reunat yhteen yliluomispistoin nurjalta, mutta hyvin löyhästi, jottei sauma tule paksu ja kireä ja polviniveltä painava.

Maija Setälä.

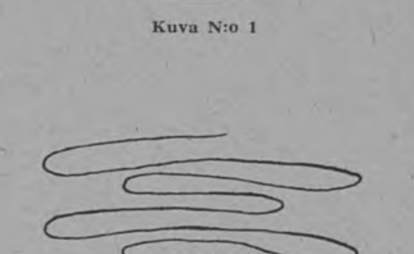

Kuva N:o 1

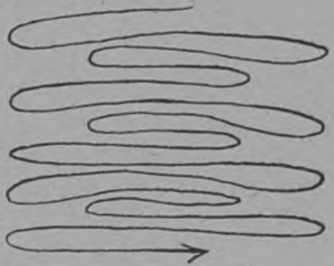

Kuva N:o 2

Kaavakuva kiilakerroksesta

Pikkulotan jatkokertomus.

Kaksi sankarityttöä

Kirj. *E. Kaarela.*

Nyt seurasivat harmaat yksitoikkoiset päivät. Matista saatiin vain sen verran tietää, että hänen oli onnistunut paeta valkoisten joukkoihin. Aika oli välistä piinallisen pitkää. Säännöllistä kouluaikaa erikoisesti kaipasi. Mutta kouluthan olivat suljetut »epämääräisiksi ajoiksi».

Tappaakseen ikävää ja ahdastuntuista aikaa kävivät Tuulikki ja Pekka silloin tällöin hiihtämässä. Tuulikin paras ystävä, Pirkko Lehtinen, oli tavallisesti aina mukana. Hän oli kansakouluajoilta asti ollut Tuulikin koulutoveri. Ja he sopivat niin hyvin yhteen. Tuulikki ei ollut koskaan tullut ajatelleeksi, miksi hän viihtyi Pirkon seurassa; mutta näillä hiljaisilla hiihtoretkillä se hänelle selveni. Pirkolla oli erikoinen kyky vaieta. Hän saattoi olla herttaisen vallatonkin; mutta aina hän vaistosi sanottavansa. Ei edes kiusotteleva Pekka saanut häntä horjahtamaan hillitystä tasapainostaan.

Mieluisin hiihtopaikka näillä kolmella oli kaupungin laidassa oleva »Parkki», viehättävä puisto vanhoine puineen. Sinne oli matkakin sopiva; ei näet tällaisena aikana ollutkaan hyvä hiihdellä kauaksi, sillä kaikkialla oli turvatonta liikkua. Vanha »Parkkikin», joka tähän asti oli ollut rauhan tyyssija, muuttui levottomaksi lähellä olevan valtamaantien tähden. Sitä käyttivät punaiset tärkeänä kulkutienään kulkiessaan kaupungista pohjoiseen päin tai tullessaan sieltä. — Joinakin helmikuun aurinkopäivinä saattoivat hiihtäjät unohtaa raa'an veljessodan, joka riehui Suomen lumisilla tantereilla. — Mutta useimmiten auringon kimmellys oli alakuloista. Lumi, vanhan »Parkin» mukurarunkoisten koivujen hennoissa oksissa välkkyi surumielisesti. Ei ollut kevättalven aurinko sama kuin ennen. Vuoden 1918 helmikuinen tuulikin kohisi uhkaavan raskaasti puiston komeissa kuusissa. Ja kauempana häämöitti vanha Hämeenlinna hiihtäjäin silmiin mykkänä. Oli kuin olisi se harmaantuessaan lausunut 7-satavuctis kokemuksiaan: »Monenlaista olen minäkin nähnyt, mutta *en sentään koskaan ole havainnut suomalaisen venäläiseen liittyneenä taistelevan omaa veljeään vastaan.»*

Eräs tällainen hiihtoretki tuli kokonaan häirityksi. Oli ollut muutenkin raskas päivä. Pirkon kotona olivat punakaartilaiset käyneet kiristämässä aseita. Vielä nytkin oli Pirkko kalpea säikähdyksestä. Hänen isänsä, lyseon vanha lehtori, oli yrittänyt pysyä rauhallisena kotitarkastuksessa, mutta kun sotilaat alkoivat sekoittaa hänen rakasta kirjahyllyään, oli hän tulistunut. Ja vaivalla oli Pirkko saanut isänsä tyyntymään. (Heitä ei kuulunutkaan koko perheeseen muuta kuin hän, isä ja uskollinen Maria.) Masentunein mielin oli Pirkko hiljalleen sanellut koko tapauksen ystävilleen. Sitten hiihteli kolmikko äänettömänä; sydän oli niin täynnä raskaita ajatuksia, ettei tehnyt mieli jatkaa keskustelua. — Lumi putosi kevyesti valkoiselle hangelle huurteisista puista. Metsä alkoi rauhoittaa hiihtäjiä. — Mutta äkkiä katkaisee raaka kirous hiljaisuuden. Tuulikki huomaa ensiksi; — sieltä valtamaantietä pitkin tulee pitkä rekijono. . . Yksi, kaksi — vallan neljätoista hevosta. Joka reessa istuu punasotilaita tunnusmerkkeinä heloittavan punainen rusetti ja käsivarsinauha. Kiväärit on miehillä vieressään. Reet ovat täyteen sullotut jauhosäkkejä, voipyttyjä ja juustonyyttejä. — Punaiset ovat käyneet partioretkillä Hämeen vauraissa taloissa ja sieltä ottaneet väkivalloin, mitä irti saaneet. Sellaista on sota! Ei ole omaisuus eikä koti suojattu. Vielä raskaammaksi paneutui hiihtäjäin mieli, kun miehet heidät nähdessään huusivat jotain iljettävän rumaa. Oli kuin olisivat keväiset hanget mustuneet. Tämä olikin ystävysten viimeinen hiihtoretki, sillä tilanne muuttui yhä vaikeammaksi ja tapahtui odottamattomia. (jatkuu)

Tämäkin kuva on Lauttakylän pikkulottien Säkylän retkeltä

Sisällys: Kirje kirjatädiltä kirjallisuusviikolla. Aune Orvokin palsta, kirj. Kainuun täti. Orvot, kirj. Pirkko. Pikkulottien ystävistä. Maija ja Liisa eläinystävinä, kirj. H-täti. Miksi liityin pikkulottiin, kirj. Sigrid Olervo. Leena-Maija Lemmikki, kirj. Kummitäti. Isoisän oravat, kirj. Lotta-Liisa. Käkisalmen pikkulotat leirillä, kirj. Vanamo. Postipalsta. Laina ja Sanna, kirj. Söpö. Kilpatehtävä n:o 3. Joululahjatöitä, kirj. Maija Setälä. Kaksi sankarityttöä, kirj. Elsa Kaarela. Kansikuva Jurvan tyttöosaston työillasta.

Toimituksen ja konttorin osoite: Helsinki, Laivanvarustajankatu 6. Puhelin 20 131. Avoinna klo 10—13.

Toimitus: Fanni Luukkonen (päätoimittaja), Saara Forsius (toimitussiht.). Lehden avustajia: Ingrid Gripenberg, Elsa Kaarela, Viola Kuistio, Anna Puranen, Hagar Sarasto, Ester Savolainen, Kerttu Stenberg, Helmi Toiviainen.

Tilausmaksu vuodelta 1938 5 mk.

TILGMANNIN KIRJAPAINO. HELSINKI 1938